

GÜNGÖRMEZ DAĞI (Direkli Tepe 3523 m)

Doğu Karadeniz Dağları (özelinde Kaçkarlar) denize paralel olarak sıralanan bir yüksek ana hattın etrafında kümelenmiş zirveler ile ondan ayrılan bazı dağ kollarından oluşmuştur. Bu zirveler ve dağ kolları arasında yer alan vadi ve sırtlarda, alımlı billur pınarları, çeşit çeşit rengarenk bitki örtüsü ve muhteşem buzul gölleri ile yaşamın dışında ve ötesinde coşkun bir hayat alanı sunar bizlere Kaçkar sıra dağları...

Ana hattan ayrılan en büyük kollardan bir tanesi Kaçkar ana zirvenin hemen güney batı tarafından, Deniz gölünün yanından güney doğuya doğru ağır ağır yükselişe geçen sıradır. Bu muazzam dağ sırasının ilk kısımları Kardovit devamı Davut Dağı son kısmı ise Güngörmez Dağı olarak isimlendirilmiştir. Kaçkar ana hat ile bu sıra arasında kalan vadi Hevek vadisi (yeni ismi Yaylalar vadisi) Güneyden Kaçkar zirve yapmak isteyenlerin uğradığı vadidir.

Güngörmez Dağı aynı zamanda Yusufeli vadisinin kuzey batısının dayandığı sırttır ve Yusufeli'nin bir çok güzelliği Güngörmez dağının eteklerinde hayat bulur. Dağ, ismini eteklerinden çıkan ve sadece geceleri akan pınarlardan alır. Sular gün görmediği için Güngörmez suları olarak dillere peleseng olmuştur. Dağdan gelen ana dere de Güngörmez deresi olarak bilinmekte. Civarında yaşayan arkadaşlarımızdan sıkça bu suların hikayesini dinlemiş olmakla beraber henüz görmek nasip olmadı. Kaçkarlarla ilgili yürüyüş yolu kitabı yazan Kate Clow'a göre de Eteklerinde ki sisler yüzünden hiç gün yüzü görmediği için bu ismi almış. Güngörmez Dağları bir çok yerde 3500 m civarını zorlarsa en yüksek noktası 3523 m rakımı ile Güngörmez Direkli tepedir.

16-18 Eylül 2023 tarihleri arasında Teoman Gören, Selim İhtiyar ve ben Güngörmez Direkli Tepeye çıkmak için Rizeden Yusufeline hareket ettik. Dağa daha önce Bülent Koyuncu hocamız Kuzeyden, Modut yaylasından; İkrâm yer arkadaşımız Güneyden Çevreli köyü, Kepçeli vadisinden zirve faaliyeti düzenlemişti. Biz farklı olarak dağın adını da almış olan Güngörmez yaylası üzerinden ulaşmaya karar verdik.(Eski ismi Selant yaylası). Yaylaya Yusufeli Tekkale köyü üzerinden ulaştık. Yaylanın rakımı 2400 m civarında olup araç yolu burada bitiyor. Yayla yolunda da bizi kendisi köyün eski muhtarı da olan hayvancılıkla uğraşan Fethi Güçlü bey karşıladı. Bu dağların ve bu güzelliklerin asıl sahipleri olan yöre insanı olmadan dağcılık yapılmaz. Kendisinden yöre ile ilgili bir çok şey öğrendik. Yemeğini yedik. Yola koyulduk.

Yaptığımız araştırmalar ile Fethi beyden öğrendiklerimiz sayesinde iki farklı rota seçeneği arasında seçim yapmak durumundaydık, ekip olarak ikisini de denemeye karar verdik. Birinci güzergah olarak Yaylanın yukarısında ki Büyük göle kamp atacak (Harita da Büyüköz gölü). Sabah oradan zirveye hareket edecektik. Dönüş yolumuz ikinci rotadan olacak, Güngörmez aşısından soğanlı vadisine inecek, oradan ikinci rotanın kamp alanı olan küçük göller bölgesine inecektik. Yayladan iki saatlik sırt çantalı yürüyüş ile Büyük göle ulaştık.(2950m) Kampımızı atıp istirahat geçtik. Gölün güney batı tarafında yükselen tepe 3364 rakımı olan haritada Sürktepe olarak geçen Selant tarafındakilerin Kılıç tepe dedikleri tepenin kuzeyinden sabah erken yükselmeye karar verdik.

Ertesi gün sabah 06.40 da gölün yanından yaklaşık 45 dereceyi bulan bir eğimde hafif sağ açıyla yükselerek sırt hattını aşip Kepçeli vadisi sırtına çıktık. Güngörmez Dağı eteklerinde ki büyüleyici sisi ile karşımıza çıktı. Planımız bu vadiye inip aşita doğru yürüyerek aşittan sol tarafa geçip dağın kuzey batısından zirveye yanaşmaktı fakat,dağın güney doğusundan kepçeli vadisinden direk zirveye çıkan 45-55 derecelik bir yamaç dikkatimizi çekti ve bu aradan zirve yapmaya karar verdik. Hızlıca vadiyi inip kulvara

girdik. Sert kulvar ve döküntü taşlar arasında yamaca vardık. Zirvenin hemen dibindeydik ve önümüzde iki tepe vardı. Tam zirve altlarında olduğunuzda hangi seçeneğin ana zirve olduğunu bulduğunuz noktadan anlayamıyorsunuz. İlk önce gözümüze çarpan zirve daha çok siyah- kırmızı renkli taşlardan oluşuyordu, ikinci ve daha sonra olan ise beyaz gri döküntü taşlardan oluşmuştu. Aynı dağın yan yana iki zirvesinin bu kadar farklı yapıda olmasına şaşırarak ilk seçeneği uyguladık. Burada döküntü taşlar eğimin yer yer 60 derecelere de varması ile bizleri ciddi anlamda zorladı. Zirve tırmanışında teknik bir rota olmamasına rağmen klâsik çarşaklardan farklı olan bu döküntü taşlar tırmanışın zorluk derecesini arttırıyordu.

Çıktığımız bu ilk zirvenin ana zirve olmadığını fark ettikten sonra yavaşça irtifa düşürüp ikinci zirveye vurduk. Tırmanışa başladıktan tam beş saat sonra Güngörmez Dağı Direkli tepe zirvesine ulaştık.(3523 m) Şansımıza Kaçkar ana zirveler bulut kümesi altında idi. Çok merak ettiğimiz Kaçkarların güney manzarasının tadına tam olarak varamadık. Dağın zirvesinde Marsis dağının zirvesinde olduğu gibi bir Nirengi noktasına rastladık. Bu beton platformların ne olduğunu anlamak ciddi zamanımızı almıştı. (Haritacıların döktüğü yuvarlak beton parçası). Zamanında bu zirveye bir direk koydukları için zirvenin ismi Direkli tepe olarak kaydedilmiş. Biz direğe rastlamadık. Düzeltilmiş diz hizasında ki bir coban ininde yemeğimizi yedik, hemen yanında ki taştan babanın yanına zirve defterini imzalayıp yerleştirdik. İnişe, çıkış için düşündüğümüz ikinci alternatif rota üzerinden geçtik. Dağın kuzey batı tarafından Güngörmez aşıtına doğru hafif sağlı inmeye başladık. Burada ki döküntü taş yapısı geliş yönümüze göre daha sağlandı. Aşıtın manzarası harika... Kızıl -Sarı kayalar arasında orta sertlikte bir kulvar inerek Güngörmez aşıtına ulaştık. İki vadiyi dikey, iki vadiyi de paralel olarak birbirine bağlayan aşıttan Kepçeli Vadisi'nin ucundan Yusufeli baraj gölü dahi görünüyor. Modut tarafındaki vadinin görüntüsü de efsane (tam aşıtın karşısında Kemerli Kaçkar ile solunda Altıparmak Liblin de bu manzaranın bonusu ama biz bulutlar yüzünden bu bonusu alamadık.) Bu aşıtta Tekkale tarafındakiler Soğanlı, Çevreli tarafındakiler ise Naletleme aşıtı diyor. Hemen modut tarafına geçişte bir çukur gözümüze çarptı. Definecilerin işi olduğunu öğrendik. (Yöredeki kaya yapıları içinde demir türevi madenleri de bulundurduğundan definecilerin dedektörlerini öttürebiliyor.) Kaçkarlarda ki çoklu aşıtların en muntazam örneklerinden biri olan bu aşıttan güney - kuzey transı olarak Hevek vadisi sakinleri asırlar boyu faydalanmış. (Kate Clow'a ait Kaçkarlar, otuz günlük yayla mezra yürüyüş yolları kitabında da bu rota var.)

Dönüş için sol tarafda ki yamacın hemen altında bulunan ve Küçük göllere inen Soğanlı vadisine girdik, bir buçuk saat gibi kısa bir zamanda Küçük göllere vardık. Adı Küçük göller olmasına rağmen hiç de küçük olmayan bu göller ve etrafı; bizim kamp alanımıza göre daha sevimli, daha manzaralı daha geniş bir alana yayılmıştı. Direkli tepeye dağcı arkadaşlarımız bu zamana kadar çok fazla çıkış yapmamış olabilir. Dolayısıyla bir klâsik rotasından söz etmek henüz erken olsa da, hem yanaşma kolaylığı hem ulaşım imkanları hemde rotanın seyir keyfi ve faliyet süresi baz alındığında en uygun rotanın; Selant (Güngörmez Yaylası), Küçük göller, Soğanlı aşıtı (Güngörmez) üzerinden olan rota olduğuna kanaat getirdik.

Ayrıca Tekkale Güngörmez Yaylası yolu üzerinde bulunan ve tarihi bir manastır olan dört kilise de gezinin cilasası oluyor resmen. Doğal güzellikler arasında ki bu muhteşem naçar mabet, görülmesi gereken bir yer. Umarım yetkililer burayı restore etmeyi düşünürler. Bizler o hafta sonu Kaçkarlardan istediğimizi alarak mesut şekilde evlerimize dönerken yine ruhumuzun bir parçasını Kaçkarlarda, Tanrının bize armağan ettiği bu doruklarda bıraktık...